

to ozimino podorati. Prijatelj me je pregovoril to opustiti ter mi svetoval raje sejati med redko ozimino jaro rž. Jaz sem to storil ter potem njivo povaljal. Jara rž je prav dobro izkalila in njiva, ki je bila sicer gledé slame zeló različna, bilo je pa gosto zarastena. Na hektarji pridelal sem 18 ton, med tem, ko so druge njive obdelane le z jaro ržjo, dale k večemu 11 ton. Tam, kjer je bila njiva ob enem posejana z jaro ržjo, ostala je njiva brez plevela.

Redilna vrednost divjačine.

Beljakovina je sestavni del mesa, ki je gledé redivnosti največ vredna mimo drugih sestavin. V 100 kilogramih volovskega mesa dobili so učenjaki vsled preiskavanja 20 kilogramov beljakovine, v ravno toliko kilogramov telečjega mesa 19 $\frac{1}{2}$, koštrunovega mesa 16 $\frac{1}{2}$, svinjine 16, jerebičnega mesa 25 in zajčjega mesa 23 $\frac{1}{2}$ kilogramov beljakovine.

Rake celi teden žive ohraniti.

Ako hočeš rake dalje časa brez vode žive ohraniti, poglej vsacega raka posebej, ali je čvrst ali ne; klavrne precej odstrani. Takih rakov ne deni v lonec ali pa v zaboj, ampak v primerno košaro (cajno), potresi jih s pšeničnimi otrobi, pokrij jih s koprivami, deni na košaro pokrov in postavi jih v hladen prostor.

Prešičem zabraniti glodanje lesa.

Ako imajo prešiči v želodcu preveč kisline, skušajo si jo s tem odpraviti, da glodajo les. Vsled tega obglodajo v svinjaku korita, vrata itd. Obglodavanje pa precej pusté, ako jim denemo med krmo nekoliko fino stolčene krede.

Ozebljine odpraviti.

Kdor ima ozebljino, vé, kako je neprijetna, bodisi da srbí ali pa bolí. Hamburški zdravnik dr. Klony rabi proti ozebljini sledeče: Ozebljina je z mlačno žajfnato vodo sprati in potem namazati z mazilom, ki obstojí iz enakih delov Ammonium sulfoidithyolicum in terpentinovnega olja; na to je djati vato in bolečina ali pa srbenje neki precej preneha. Mazilo napravijo na zahtevanje v lekarni.

Razpokane roke in ustne ozdraviti.

Izvrstno sredstvo za razpokane roke in ustne je sledeče: Vzemi mašanckerjeva jabolka (okoli Ljubljane imenujejo jih gambovce), razreži jih s kožo vred v drobne kosce, a odstrani peške in trdo osredje; razreži tudi tako rozine. Potem vzemi od vsacega 4 lote in peci to v loncu s pol funtom nesoljenega surovega masla in 4 loti rumenega voska. Ves čas pa dobro mešaj to zmes. Kedar kapljica te zmesi, ki pade na žarečo oglje, ne scvrči več, potem odstavijo jo od ognja. To mazilo stisni skozi kako ruto v čisto, najbolje v deževno vodo, da se ohladi in strdi in imel bodeš čudežno sredstvo proti imenovani bolezni.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 5. decembra 1886.

Seji predseduje družbeni podpredsednik Jos. Fr. Seunig, navzoči so bili gg. odborniki: Detelja, Goll, Kastelic, baron Lazarini, Lenarčič, Murnik, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirc.

Gozdarski odsek se konstituje ter voli svojim predsednikom gosp. deželnega nadzornika za gozde W. Golla.

Glavni odbor sklene, poprašati vse podružnice za njih mnenje o škodi, kojo naredijo divji golobje ter zajci, da bode potem vkrenil primerne korake za varstvo kmetijstva.

Tajnik poroča, da sta le dve podružnici odgovorili na vprašanje zastran nove kupčijske pogodbe, ki jo ima država skleniti z nemško in laško.

Podpredsednik gosp. J. Fr. Seunig in tajnik G. Pirc predlagata, prositi deželni odbor, da dovoli podpore za živinske razstave, zlasti v oddaljenih okrajih, tem bolj, ker je c. kr. ministerstvo izreklo, da v prihodnje ne bode dalo več podpore k stroškom taci razstav. Predlog se sprejme, in sicer s spremembo, nasvetovano po gospodu dež. odborniku Detelji, da se prošnja odda deželnemu zboru.

Ker je ograja okolo družbenega posestva tako slaba, da je treba kmalu nove, sklene odbor na predlog tajnika, polagoma nadomestiti to ograjo z novo močno iz pocinjene žične mreže obstoječo ograjo, koja bode stala z vsem vred vsak meter 1 gold. 70 kr. in bode 2 metra visoka.

Učna sredstva bivše živinozdravniške šole (anatomični preparati in živinozdravniški instrumenti), koje je gospod dr. vitez Bleiweis v podkovski šoli za nepotrebne spoznal, glavni odbor sklene iz inventara odstraniti. Na predlog tajnika Pirca podariti je učna sredstva dolenski kmetijski šoli na Grm, in sicer po predlogu gospoda cesarskega svetnika Murnika, naj tudi stroške pošiljatve pokrije družba.

Na predlog tajnika izdelati je službena pogodba med družbo in podkovskim učiteljem g. Schlegelnom. Predlog je sprejet.

Tajnik Pirc poroča: Gledé na to, da bode prihodnje zimo pomanjkanje krme skoraj gotovo še večje kakor pretečeno zimo, zlasti bode manjkalo slame, zato bode cena slami zeló visoka. Sedaj je cena slami uže za nov cent 2 gold. 70 kr., kar je neprimerno veliko, posebno, ker je mogoče, od drugod dobiti cenejo slamo. Vsled tega predlaga tajnik Pirc: Kmetijska družba skusi naj posredovati nakup slame iz Ogerske ali Hrvatske za kranjske živinorejce, kakor je to storila c. kr. kmetijska družba v Celovcu, ki si je zagotovila slamo za pozno zimo metrični cent pod 2 gold. 50 kr. do 2 gold. 60 kr., in sicer franko postavljeno na kolodvore koroških železnic.

Predlog g. tajnika se sprejme in tajništvu naloži primerno ukreniti.

C. kr. kmetijsko ministerstvo je gosp. A. Dermelju v Boštanju priznalo premijo v znesku 100 gold. za ameriško sadno sušilnico, katero je imenovani gospod izdelal. Premija bila je gosp. Dermelju vsled razpisa obljubljena.

Gospod profesor Franke v Kranji prosil je pri c. kr. kmetijskem ministerstvu podpore za ribjo valilno hišo, ki jo meni napraviti v Trbojah pri Kranji. C. kr. kmetijsko ministerstvo odstopilo je prošnjo kmetijski družbi v poročanje. Na predlog poizvedeb priporoča tajnik Pirc prošnjo gosp. prof. Frankeja ministerstvu priporočiti. Ko je gospod gozdarski nadzornik Goll to prošnjo še posebno toplo priporočal, glavni odbor predlog tajnika sprejme.

Na podlagi poročil ribškega društva sklene odbor izplačati državno podporo imenovanemu društvu v znesku 50 gold.

Gospod Kastelic predlaga, da se obrne odbor na c. kr. ministerstvo kmetijstva zarad podpore za nakup

rakov, koje bi uložili v kranjske vode, ki so uže razkužene. Odbor naprosi g. Kastelica, da izdela za prihodnjo sejo o tej zadevi posebno poročilo.

Na vprašanje c. kr. deželne vlade sklene glavni odbor prošnjo občine Brusnice za preložitev dveh sem-nejev priporočati.

Prošnjo glavnega odbora, da bi deželni odbor blagovolil družbeno stanovanje na deželne stroške popraviti, imenovani odbor ni uslišal.

Vsled prošnje podružnice v Boštanji, koju je glavni odbor predložil deželnemu odboru, dobila je občina boštanjaska 200 gold. podpore, ker je vinograde toča pobila. Glavni odbor to z veseljem na znanje vzame.

Šimnu Jerebu, ki je dobil na živinski razstavi v Kranji premijo za svojega bika, glavni odbor ne dovoli tega bika prodati.

Glavni odbor vzame na znanje poročilo konjerejskega odseka o razdelitvi premij za ograjo žebet.

Novim udom družbe sprejme glavni odbor gospode: Alojzija Puca, župnika v Hrenovicah, in

Frana Trtnika, prvomestnika močvirskega odbora in posestnika v Ljubljani.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

δ) Bi se li mogla sposobnost dokazati v posameznih slučajih tudi s tem, da je bil prosilec uže trgovsk. potovalec? — Da, vendar je samo ob sebi umevno, da se mora dovrševni učni čas izkazati. Ker se potovalec smatra za trgovskega pomočnika, nadomesti v tej lastnosti kot potovalec dovršen čas služni čas;

ε) more li prosilec za trgovski obrt, ki obseza le določno blago ali določno vrsto blaga (glej prejšnje vprašanje b γ), dokazati praktično sposobnost tudi z izkazom, da je uže izdeloval dotično blago ali blago dotične vrste? — Ne.

Je-li to prejšnje poslovanje veljavno, če je prosilec delal v tovarni, pri rokodelskem ali drugem malem obrtu ali celó pri domačem obrtu? — Ne;

ζ) se li more dokazati sposobnost za nastop trgovine s kolonijalnim in specerijskim blagom, trgovine z mešanim blagom ali z živežem itd., če je prosilec služboval pri zadevnih pridobitnih in gospodarskih zadru-gah (pri potrošnih društvih, živežnih založiščih)? — Vsekako, če potrošno društvo obrtovno izvršuje trgovske posle.

b) Kakov naj bi bil teoretični dokaz sposobnosti? in sicer z ozirom na predlog nekkih prosilcev, da naj se izkaže spričevalo o vspešnem poduku na trgovinskem učilišču,

α) kakovo učilišče se tū misli? 1. trgovinska aka-demija? 2. trgovinske srednje šole? 3. trgovinske šole nižje vrste? 4. trgovinske nadaljevalne šole? 5. nedelj-ske trgovinske šole?

β) se li mislijo trgovinska učilišča po državi vzdr-ževana ali podpirana? obščinske šole? zborne ali tr-govsko-društvene šole? ali tudi privatna trgovska učil-išča? — Spričevala z dobrim vspehom dovršene ljudske šole in z dobrim vspehom obiskovane trgovinske učil-nice, bodi-si kake vrste koli, zadostujejo kot teoretičen izkaz sposobnosti. Izkaz o obiskovanju trgovinske učil-nice more deželno oblastvo, zaslišavši gremij, spregle-dati v onih slučajih, če se dokaže, da ni bilo nobene trgovinske šole v onem kraju, kjer se je dovršila učna doba;

γ) naj se li inozemski zavodi smatrajo soredne to-zemskim? — Da;

δ) se mora li za nastop trgovskega obrta veljavno smatrati naobraženost v trgovskih strokah, katero si je pridobil prosilec na strokovnem učilišču za proizvodne obrte? — Da.

Naj bi veljalo to: 1. o strokovnih šolah za posa-mične obrtne vrste? 2. o splošnih in strokovnih nada-ljevalnih šolah? — Da, če se je v trgovskih strokah dosegel dober vspeh;

ε) naj bi veljalo to tudi gledé trgovinske naobra-ženosti pridobljene na drugih učiliščih (drž. obrtnih šolah in sorodnih učiliščih, tehničnih visokih šolah)? — Da.

c) Se-li pritrjuje predlogu nekkih prosilcev, po ka-terem naj bi bil dokaz sposobnosti ali praktičen ali teo-retičen? in ako se pritrjuje: na kak način naj se ta ali oni dokaz izvrši? — Izkaz sposobnosti mora biti teoretičen in praktičen, in sicer obstoji v izkazu učnih, šolskih in služnih spričeval,

α) če zadostuje samo teoretičen dokaz, bi se mogla li olajšati izvršitev dokaza vslučaji, če bi mogel prosilec izkazati nekaj učnih ali pomočniških let? — Samo teo-retičen dokaz ne zadostuje;

β) bi se li nasprotno mogla vštovati izkazana teo-retična strokovna naobražba v slučaji, če bi se zahteval le praktični dokaz? — Istotako ne zadostuje samo prak-tičen izkaz. Kar se tiče izjem, se je odgovorilo pri vprašanju II., α, β in b.

III. Vprašanje.

Kako se razrešuje vprašanje prestopa od enega tr-govskega obrta k drugemu? in sicer:

a) Ali bi v bodoče smela oseba, katera ima zdaj obrtovni list za izvrševanje trgovskega obrta, prestopiti tudi h kakemu drugemu trgovskemu obrtu. — Da.

b) Ali bi v bodoče ob obstoji postavnega izkaza sposobnosti mogel oni, kateri si je pridobil dokaz spo-sobnosti za nastop kake vrste trgovskega obrta, presto-piti k drugi vrsti trgovskih obrtov, oziroma nastopiti ter je samosvojno izvrševati, ne da bi moral vnovič doka-zati sposobnost za to? in če ne brezpogojno, s kakimi omejitvami in pod katerimi pogoji? — Enkratni izkaz postavno določenega dokaza sposobnosti zadostuje.

IV. Vprašanje.

Naj bi se li nasvetovani postavni propisi uporabljali tudi za ženske, katere bi nameravale nastopiti tr-govski obrt, oziroma samosvojno izvrševati ga? In če se ima to zgoditi, kako naj bi ženske dokazovale sposo-bnost? — Izkaz sposobnosti se ima raztezati tudi na ženske, in se ima enako izvršiti, kakor pri moških. Če bi nameravale vdove trgovcev nadaljevati trgovino, mo-rajó namestiti voditelja, ki ima izkazati sposobnost, in le izimno bi moglo oblastvo to spregledati, če je last-nica obrta pred smrtjo svojega soproga več let v trgo-vini poslovala. O tem bi se morali zaslišati gremiji.

V. Vprašanje.

Se li pritrjuje mnenju nekaterih prosilcev, naj bi posamezne vrste trgovskih obrtov ne imele pravice, imeti učence in pomočnike za trgovino (trgovsko po-močno osebje)?

In če se pritrjuje, katerim vrstam trgovskih obrtov ali pod kakimi pogoji naj bi se odrekala ta pravica po-samičnim trgovskim obrtom? — Ker bi pod skupnim (kolektivnim) imenom „kramarji, prteninarji, branjevci, pšenarji in prodajalci mešanega blaga“ navedenim obr-tom ne bilo treba izvršiti izkaza sposobnosti, naj bi tudi ne imeli pravice, imeti trgovskega pomočnega osebja.

VI. Vprašanje.

Kateri so razlikujoči znaki pri razsojanju vprašanja, je-li in v koliko se imajo pri trgovskih obrtih službu-